

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 13 februari 2003 *

I mål T-333/01,

Karl L. Meyer, Uturoa (franska Polynesien), företrädd av advokaten
J.-D. des Arcis, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av M.-J. Jonczy och
B. Martenczuk, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ersättning för den skada som sökanden påstår sig ha lidit
till följd av fel i tjänsten som kommissionen påstås ha gjort sig skyldig till vid
tillämpningen av beslut om associering av utomeuropeiska länder och territorier,

* Rättegångsspråk: franska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts samt domarna J. Azizi och M. Jaeger,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren B. Pastor,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen
den 23 oktober 2002,

följande

Dom

Associeringen av ULT med gemenskapen

- 1 Gemenskapens verksamhet skall enligt artikel 3.1 r i EG-fördraget (nu artikel 3.1 s EG i ändrad lydelse) innefatta associering av utomeuropeiska länder och territorier (nedan kallade ULT) ”i syfte att öka handeln och att gemensamt främja den ekonomiska och sociala utvecklingen”.

- 2 Franska Polynesien ingår i ULT.

- 3 Den 30 juni 1986 antog rådet, med stöd av artikel 136 i EG-fördraget (nu artikel 187 EG i ändrad lydelse), beslut 86/283/EEG om associering av ULT med Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT L 175, s. 1, nedan kallat 1986 års ULT-beslut).

- 4 Rådet har därefter fattat flera beslut avseende associeringen av ULT med gemenskapen. Den 25 juli 1991 fattade rådet beslut 91/482/EEG (EGT L 263, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 18, s. 3), och den 27 november 2001 fattade det beslut 2001/822/EG (EGT L 314, s. 1) (nedan, tillsammans med 1986 års ULT-beslut, kallade ULT-besluten).

Bakgrund till tvisten och förfarandet

- 5 Sökanden driver en plantage för tropiska frukter på ön Raiatea i franska Polynesien. För att kunna finansiera verksamheten tog han mellan åren 1985 och 1989 flera lån hos en lokal bank, banken Socredo. Banken i fråga tillämpade en räntesats på sökandens lån som varierade mellan 7 och 12 procent.

- 6 Återbetalningen av dessa lån har gett upphov till tvister som avgjorts genom två domar av den 12 maj 1999 av Cour d'appel de Papeete. I det första målet (dom nr 303) förordnade Cour d'appel om att sökanden skulle erlägga ett belopp

motsvarande 537 191 euro, vilket var hänförligt till de tvistiga lånen, till banken Socredo. I det andra målet (dom nr 302) konstaterade domstolen i fråga att banken Socredo hade begått ett yrkesmässigt fel och dömde nämnda bank att betala ett belopp motsvarande 15 093 euro till sökanden. Sökanden inlämnade därefter en konkursansökan och den 5 maj 2000 beslutades att ett förenklat konkursförfarande kunde tillämpas i sökandens fall.

- 7 Sökanden ansåg att en förmånlig räntesats på 3 procent, genom stöd från Europeiska investeringsbanken (nedan kallad EIB), borde ha tillämpats på hans lån, och att åläggandet att betala 537 191 euro därigenom skulle ha kunnat undvikas. Sökanden väckte därför förevarande talan mot kommissionen och rådet, genom ansökan som registrerades vid förstainstansrättens kansli den 28 december 2001.
- 8 Genom beslut av den 5 juli 2002 avvisade förstainstansrätten talan till den del den avsåg rådet.
- 9 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Förstainstansrätten ställde en skriftlig fråga till sökanden, vilken besvarades den 29 juli 2002.
- 10 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 23 oktober 2002.

Parternas yrkanden och begäran om att handlingar skall inges

11 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

- fastställa att talan är motiverad och kan tas upp till prövning,

- fastställa att kommissionen har gjort sig skyldig till ett fel i tjänsten genom allvarliga försummelser och rättsstridig underlåtenhet vad gäller dess skyldighet att genomföra ULT-besluten i franska Polynesien och utöva tillsyn över att de tillämpas korrekt där,

- fastställa att kommissionen därigenom har åsidosatt principen om god förvaltningssed liksom principen om tro och heder,

- fastställa att kommissionen har gjort sig skyldig till ett fel i tjänsten genom att lämna felaktiga uppgifter till Europaparlamentet beträffande varifrån de medel som lånats av banken Socredo härrör samt beträffande de rättigheter som sökanden åtnjuter till följd av ULT-besluten, vilka har direkt effekt,

- fastställa att dessa brister har orsakat sökanden skada som kommissionen skall ersätta,

— bevilja sökanden en frist på tolv månader för att beräkna sina skadeståndsanspråk, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

12 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— fatta ett motiverat beslut med tillämpning av artikel 111 i rättegångsreglerna, med hänsyn till att det är uppenbart att talan inte kan tas upp till sakprövning eller att den är ogrundad,

— under alla omständigheter avvisa talan eller, i andra hand, ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

13 I repliken har sökanden hänvisat till det svar som kommissionen lämnade den 7 juli 2000 på sökandens framställning nr 811/99 till Europaparlamentet. I svaret angavs följande: ”Av de upplysningar som kommissionen har tillgång till (vilka bekräftas av EIB) framgår att de lån som banken Socredo beviljat sökanden varken finansierades genom Europeiska utvecklingsfonden (EUF) eller härrörde från EIB:s egna medel.” Sökanden har yrkat att de handlingar som innehåller dessa upplysningar skall inges till förstainstansrätten.

- 14 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten inte skall bifalla begäran om att handlingarna skall inges.

Upptagande till sakprövning

- 15 Kommissionen har inte gjort någon formell invändning om rättegångshinder, men den har hävdats att talan skall avvisas av flera skäl. För det första har kommissionen hävdats att ansökan inte uppfyller de minimikrav på klarhet och precision som uppställs i artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler. Av ansökan framgår inte vilket agerande eller vilken underlåtenhet som läggs kommissionen till last och vilken konkret skada sökanden lidit till följd av detta agerande eller denna underlåtenhet.
- 16 Förstainstansrätten konstaterar att det i ansökan, även om den är otydlig, trots allt går att identifiera två påstått rättsstridiga ageranden från kommissionens sida, varigenom sökanden påstår sig ha lidit skada, nämligen dels den påstådda bristen på information till de ekonomiska aktörerna om innehållet i ULT-besluten och bristen på kontroll av samt tillsyn över tillämpningen av ULT-besluten, dels de påstått felaktiga uppgifter som lämnades till Europaparlamentet.
- 17 Det skall för övrigt konstateras att kommissionen har ingett ett svaromål som avser dessa två invändningar.

- 18 På grundval av ansökan går det även att fastställa omfattningen av den skada som kommissionens agerande påstås ha medfört. Sökanden har nämligen hävdad att kommissionens agerande förhindrade att en förmånlig räntesats på 3 procent, genom stöd från EIB, tillämpades på de lån som han tog hos banken Socredo.
- 19 Av det ovan anförda följer att ansökan uppfyller de minimikrav på klarhet och precision som uppställs i artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler.
- 20 Kommissionen har för det andra hävdad att sökanden i huvudsak har yrkat att förstainstansrätten skall avge ett rådgivande utlåtande rörande lagenligheten av kommissionens agerande. Förstainstansrätten är dock inte behörig att avge sådana utlåtanden (förstainstansrättens beslut av den 10 april 2000 i mål T-361/99, Meyer mot kommissionen, REG 2000, s. II-2031, punkt 9).
- 21 Förstainstansrätten kan inte godta detta argument. Det framgår nämligen av ansökan att sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall fastställa att de ageranden som läggs kommissionen till last är rättsstridiga och förplikta kommissionen att utge ersättning till sökanden för den skada som uppkommit därigenom.
- 22 Kommissionen har för det tredje hävdad att i den mån föremålet för talan framgår av ansökan, förefaller det avse exakt samma invändningar som sökanden åberopade i mål T-361/99, vilket föranledde beslutet i det ovannämnda målet Meyer mot kommissionen. Detta beslut har dock vunnit laga kraft.

- 23 Förstainstansrätten erinrar om att rättskraften hos ett avgörande varigenom gemenskapsdomstolarna ogillar en talan kan utgöra hinder för att en andra talan skall kunna upptas till prövning, om talan i de båda fallen avser samma parter, samma föremål och grundas på samma omständigheter (se förstainstansrättens dom av den 5 juni 1996 i mål T-162/94, NMB France m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-427, punkt 37 och däri angiven rättspraxis).
- 24 Förevarande mål och mål T-361/99 avser samma parter och har samma föremål. I båda målen strävar nämligen samma sökande efter att erhålla ersättning från kommissionen. De båda målen grundas dessutom, åtminstone delvis, på samma omständigheter, nämligen sökandens lån från banken Socredo och bristen på kontroll från kommissionens sida vid tillämpningen av ULT-besluten.
- 25 Det skall dock påpekas att förstainstansrätten inte tog ställning till saken i mål T-361/99, eftersom rätten fann att det var uppenbart att talan inte kunde tas upp till prövning.
- 26 Rättskraften omfattar dock endast de sak- och rättsfrågor som faktiskt eller med nödvändighet har avgjorts genom det rättsliga avgörandet i fråga (domstolens dom av den 19 februari 1991 i mål C-281/89, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-347, punkt 14, och av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij NV m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkt 44, se även domstolens beslut av den 1 april 1987 i de förenade målen 159/84, 267/84, 12/85 och 264/85, Ainsworth m.fl. mot kommissionen, REG 1987, s. 1579, punkt 2, och av den 28 november 1996 i mål C-277/95 P, Lenz mot kommissionen, REG 1996, s. I-6109, punkt 50).
- 27 Argumentet rörande rättskraften kan inte godtas, eftersom förstainstansrätten i mål T-361/99 varken i sak eller i rättsligt hänseende meddelade något avgörande i sak- eller rättsfrågor som skulle kunna vara bindande för förstainstansrätten i förevarande förfarande.

- 28 Kommissionen har för det fjärde påpekat att sökandens ursprungliga invändning förefaller avse de lån som banken Socredo beviljade sökanden under 1980-talet. Eftersom sökanden har gjort gällande att kommissionen utövat en bristande kontroll av eller tillsyn över gemenskapsrätten under denna period är talan preskriberad enligt artikel 43 i domstolens stadga.
- 29 Förstainstansrätten konstaterar i det avseendet att sökanden har hävdat att han först år 1997 upptäckte orsaken till den skada som uppstod i samband med de lån som han tog mellan åren 1985 och 1989. Sökanden har vidare inte bara gjort gällande att kommissionen utövat en bristande kontroll av eller tillsyn över gemenskapsrätten vid den tidpunkt då han tog lån hos banken Socredo, utan han har även gjort gällande att kommissionen lämnade felaktiga uppgifter till Europaparlamentet som svar på en framställning från sökanden. Dessa uppgifter lämnades dock till Europaparlamentet den 7 juli 2000.
- 30 Med beaktande av den frist på fem år för att väcka skadeståndstalan som föreskrivs i artikel 43 i domstolens stadga, vilken enligt artikel 46 i samma stadga skall tillämpas på förfarandet vid förstainstansrätten, anser förstainstansrätten att inte heller detta argument kan godtas.
- 31 Av det ovan anförda följer att talan kan tas upp till prövning.

Prövning i sak

- 32 Förstainstansrätten erinrar om att inom ramen för en talan som väcks med stöd av artikel 178 i EG-fördraget (nu artikel 235 EG), jämförd med artikel 215 i EG-fördraget (nu artikel 288 andra stycket EG), är sökanden inte bara skyldig att

bevisa att det agerande som läggs den berörda institutionen till last är rättsstridigt och att det verkligen föreligger en skada, utan även att det finns ett orsaks-samband mellan agerandet och den åberopade skadan (domstolens dom av den 17 december 1981 i de förenade målen 197/80—200/80, 243/80, 245/80 och 247/80, Ludwigshafener Walzmühle m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1981, s. 3211, punkt 18, och av den 14 januari 1993 i mål C-257/90, Italsolar mot kommissionen, REG 1993, s. I-9, punkt 33, förstainstansrättens dom av den 11 juli 1996 i mål T-175/94, International Procurement Services mot kommissionen, REG 1996, s. II-729, punkt 44, och av den 27 juni 2000 i mål T-72/99, Meyer mot kommissionen, REG 2000, s. II-2521, punkt 49). Vad beträffar sistnämnda villkor följer det av fast rättspraxis att en skada skall följa tillräckligt direkt av det kritiserade agerandet (domstolens dom av den 4 oktober 1979 i de förenade målen 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 och 45/79, Dumortier frères m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 3091, punkt 21, och domarna i de ovannämnda målen International Procurement Services mot kommissionen, punkt 55, och Meyer mot kommissionen, punkt 49).

33 Sökanden har kritiserat kommissionen för två ageranden. För det första underlät kommissionen att fullgöra sin upplysningsplikt gentemot de ekonomiska aktörerna och sin plikt att kontrollera och utöva tillsyn över tillämpningen av ULT-besluten i franska Polynesien. För det andra lämnade kommissionen felaktiga uppgifter till Europaparlamentet genom att, som svar på sökandens framställning nr 811/99, uppge att de pengar som sökanden hade lånat hos banken Socredo härrörde från bankens egna medel. Denna bank hade nämligen erhållit kapital från EIB för att finansiera sökandens projekt.

34 Vad beträffar den skada som sökanden lidit och orsakssambandet mellan de kritiserade agerandena och denna skada har sökanden förklarat att om kommissionen inte hade agerat på detta sätt skulle en förmånlig räntesats på 3 procent, genom stöd från EIB, ha tillämpats på de lån som han tog hos banken Socredo i stället för den räntesats på mellan 7 och 12 procent som tillämpades.

35 Förstainstansrätten anser att det först skall undersökas huruvida den skada som sökanden har gjort gällande följer tillräckligt direkt av de ageranden som läggs kommissionen till last. Med hänsyn till de argument som sökanden har åberopat

kan det enbart fastställas att det föreligger ett sådant orsakssamband om sökanden bevisar att kommissionens agerande verkligen förhindrade att en räntesats på 3 procent, genom gemenskapsstöd, tillämpades på de lån som sökanden tog hos banken Socredo.

- 36 Vad beträffar det första agerande som läggs kommissionen till last har sökanden hävdad att för det fall kommissionen hade underrättat de ekonomiska aktörerna på ett korrekt sätt om innehållet i ULT-besluten och för det fall kommissionen hade utövat tillsyn över de lokala myndigheterna och banken Socredo på ett korrekt sätt skulle en räntesats på 3 procent, genom stöd från EIB, ha kunnat tillämpas i hans fall.
- 37 Förstainstansrätten påpekar dock att detta argument, till styrkande av att det finns ett orsakssamband mellan det kritiserade agerandet och den återopade skadan, endast kan godtas om sökanden kan visa att han, vid den tidpunkt då han tecknade lånen, hade rätt till gemenskapsstöd i samband med dem.
- 38 I ansökan har sökanden i detta avseende hänvisat till artikel 125 i 1986 års ULT-beslut.
- 39 Förstainstansrätten konstaterar dock att sökanden ingick låneavtal med banken Socredo för att kunna finansiera driften av en plantage för tropiska frukter. I artikel 125 i 1986 års ULT-beslut, till vilken sökanden har hänvisat, omnämns dock inte jordbruksprojekt bland de projekt som kan finansieras med gemenskapsmedel. Cour d'appel de Papeete fastslog för övrigt i dom nr 303 av den 12 maj 1999 i ett mål mellan sökanden och banken Socredo att enligt klausulerna i de avtal som banken Socredo ingick med EIB inom ramen för 1986 års ULT-beslut var verksamhet inom jordbrukssektorn inte "berättigad till stöd". Med andra ord kunde sådan verksamhet inte beviljas lån från Socredo som finansierats genom medel som EIB beviljat till lägre räntesats.

- 40 Under förhandlingen tillfrågades sökanden om detta, varvid han uttryckligen medgav att det inte fanns någon bestämmelse i gemenskapsrätten som, vid den tidpunkt då han tecknade lånen i fråga, gav honom rätt till gemenskapsstöd.
- 41 Under dessa omständigheter kan sökanden inte hävda att det finns något orsakssamband mellan den skada som han påstår sig ha lidit och den bristande informationen eller den bristande tillsynen från kommissionens sida vid tillämpningen av ULT-besluten. Sökanden har nämligen inte bevisat att om kommissionen inte hade agerat på det sätt som kritiserats skulle en räntesats på 3 procent, genom gemenskapsstöd, ha tillämpats på de lån som han tog hos banken Socredo mellan åren 1985 och 1989.
- 42 Härav följer att sökanden inte har lyckats styrka att det finns ett orsakssamband mellan det första agerande som läggs kommissionen till last och den påstådda skadan.
- 43 Vad beträffar det andra agerande som läggs kommissionen till last har sökanden uppgett att kommissionen lämnade felaktiga uppgifter till Europaparlamentet genom att, som svar på sökandens framställning nr 811/99, uppge att de lån som sökanden hade tagit hos banken Socredo härrörde från bankens egna medel. Om gemenskapsadministrationen lämnar felaktiga uppgifter utgör det ett fel i tjänsten (domstolens dom av den 28 maj 1970 i de förenade målen 19/69, 20/69, 25/69 och 30/69, Richez-Parise m.fl. mot kommissionen, REG 1970, s. 325, och av den 4 februari 1975 i mål 169/73, Compagnie continentale France mot rådet, REG 1975, s. 117).
- 44 Förstainstansrätten konstaterar dock att sökanden inte har lyckats styrka att det finns något orsakssamband mellan detta agerande och den skada som han påstår sig ha lidit. Även för det fall kommissionen lämnade felaktiga uppgifter till

Europaparlamentet den 7 juli 2000 har sökanden nämligen inte förklarat hur detta agerande skulle ha kunnat orsaka honom skada i samband med de lån som togs mellan åren 1985 och 1989. Under dessa omständigheter saknas det anledning att bifalla begäran om att handlingar skall inges (se ovan punkt 13), vilken endast har till syfte att det skall fastställas att det kritiserade agerandet är rättsstridigt.

- 45 Av allt det ovan anförda följer att den skada som sökanden har gjort gällande i sin ansökan — det vill säga att vara bunden av låneavtal enligt vilka räntesatsen varierar mellan 7 och 12 procent i stället för 3 procent — inte beror på något agerande från kommissionens sida. Skadan beror direkt och enbart på att sökanden frivilligt accepterat de räntesatser som banken Socredo föreslog i fråga om de lån som sökanden tog hos denna bank mellan åren 1985 och 1989 (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet International Procurement Services mot kommissionen, punkterna 56 och 57).
- 46 Eftersom sökanden inte har lyckats styrka att det finns något orsakssamband mellan de ageranden som läggs kommissionen till last och den återopade skadan skall talan ogillas.

Rättegångskostnader

- 47 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 februari 2003.

H. Jung

Justitiesekreterare

K. Lenaerts

Ordförande